

Monumentnummer*: 512582

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 14 september 1999
Kadaster deel/nr 82790/188

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Eastermar Tytsjerksteradiel Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Eastermar

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Oostermeer M 932

Omschrijving**

Inleiding

RENTENIERSWONING bestaande uit een woonhuis met aangebouwde schuur, opgetrokken in een aan de Neo-Renaissance verwante trant. Het ontwerp is uit 1907, van de hand van architect C.H. Eldering uit Hoogkerk. H.S. Kijlstra uit Eastermar was belast met de uitvoering. Opdrachtgever was de weduwe W.G. Reitsma, behorende tot een belangrijke boerenfamilie in de streek It Heechsân, die meerdere huizen in deze streek bezat. Het woonhuis staat enigszins teruggelegen aan de zuidzijde van de weg, en is omgeven door een landschapstuin die deels nog de oorspronkelijke indeling heeft.

De bijgebouwen op het terrein vallen vanwege te grote aantasting buiten de bescherming van rijkswege.

Omschrijving

Woonhuis en schuurgedeelte zijn opgetrokken in een helderrode strengperssteen, verlevendigd met gepleisterde sierbanden, op een gesinterde bakstenen plint. Het woonhuis heeft een samengesteld, afgeknot zadel-schilddak gedekt met zwarte geglaazuurde Friese golfpannen; twee hoge schoorstenen met gepleisterde afdekplaten en rookmonden van gebakken steen; geprofileerde goot op houten klampen. Bovenaan de gevels een decoratief bakstenen fries. Het vooruitspringende linkerdeel van de voorgevel heeft een afgeplatte topgevel met een gedecoreerde kroonlijst, waarop een golvend toelopend sierelement staat. De hoofdtoegang tot het

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

woongedeelte bevindt zich in een portiek met een stenen stoep; dubbele paneeldeur met art nouveau-sierijzers en een bovenlicht met getande wisseldorpel. Boven de H-vensters, het dubbele verdiepingsvenster en de voordeur een segmentboog met aanzet- en sluitstenen; boogtrommel met decoratief stucwerk. Het INTERIEUR bevat nog een aantal originele onderdelen, waaronder een gestuct plafond met rozet en spin in de woonkamer, vensterbanken en gestuct plafond in de opkamer en paneeldeuren.

Het SCHUURGEDEELTE bevat aan de westzijde sierbanden van geel-oranje baksteen en staat onder een schilddak gedekt met golfplaat; uileborden met makelaar; één schoorsteen; deels originele goot op klossen. Vóór in de schuur bevindt zich in de westgevel in een terugspringend deel een paneeldeur met bovenlicht en een samengesteld venster. De sierbanden in dit geveldeel volgen ter hoogte van het kalf het venster en de deur en gaan vervolgens over in de afsluitende hanekammen. De rest van de gevel heeft gietijzeren getoogde vensters met tratering. In de oostgevel een deur met bovenlicht en dubbele vensters met diefijzers, alle onder rollaag, en ijzeren getoogde drieruitsvensters. In de deels gewijzigde achtergevel hoge dubbele deeldeuren, een staldeur en een aantal rechthoekige vensters.

Waardering

De rentenierswoning uit 1907 te Eastermar is van algemeen architectuur- en cultuurhistorisch belang:

- vanwege de bouwstijl waarin elementen van de Neo-Renaissance zijn toegepast;
- vanwege de plaats die zij inneemt binnen het oeuvre van de architect;
- vanwege de detaillering van de ornamentiek;
- als uitdrukking van de geschiedenis en het belang van de regionaal belangrijke boerenfamilie Reitsma;
- vanwege de ligging in relatie met de omringende boerderijen.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis